

فرآیند اعتیاد

عیسی ماکویی دینکی

www.ketab.ir

سرشناسه: کاکویی دینکی، عیسی، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور: فرآیند اعتیاد/ مؤلف: عیسی کاکویی دینکی؛
ویراستار علمی: الهام سام خانیانی؛ مریم رضایی؛ ویراستار: مهرناز نصریه؛
[به سفارش] موسسه جلوگیری از سوء مصرف مواد مخدر و روانگردان نوین پویا.
مشخصات نشر: تهران: به اندیش، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۱۸۰ ص. ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س. م.
شابک: ۹۵۰۰۰۰ ریال ۹۵۰۰۰-۴۷۲-۲۹۷-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: اعتیاد
Drug addiction
مواد مخدر
Narcotics
شناسه افزوده: سام خانیانی، الهام، ۱۳۶۹
شناسه افزوده: رضایی آقاجان، مریم، ۱۳۶۰
شناسه افزوده: موسسه جلوگیری از سوء مصرف مواد مخدر و روان گردان نوین پویا
شناسه افزوده: موسسه تبیین آفاق پویا
رده بندی کنگره HV۵۸۰۱
رده بندی دیویی: ۳۶۲/۲۹۳
شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۸۵۱۹۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

شناسنامه

عنوان: فرآیند اعتیاد

مؤلف	:	عیسی کاکویی دینکی
ویراستار علمی	:	الهام سام خانیانی، مریم رضایی آقاجان
ویراستار	:	مهرناز نصریه
صفحه آرا	:	حسن خسروی
طراح جلد	:	حمید عبادی
نشر	:	به اندیش
سال چاپ	:	۱۴۰۰
نوبت چاپ	:	اول
تیتراژ	:	۱۰۰۰
قیمت	:	۹۵ هزار تومان
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۹۷-۴۷۲-۵

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۵	مقدمه
۱۷	فصل اول: کلیات
۱۹	تعاریف
۲۲	مفهوم کلی اعتیاد
۲۳	انواع اعتیاد
۲۴	اعتیاد رفتاری
۲۵	عوامل زمینه‌ای مصرف مواد مخدر
۲۶	طبقه‌بندی مواد مخدر و اعتیادآور
۲۸	انواع مواد مخدر و روان‌گردان
۳۶	مراحل مصرف مواد مخدر
۳۸	روش‌های مصرف مواد مخدر
۳۹	نتیجه‌گیری
۴۳	فصل دوم: پیشگیری
۴۶	تعاریف
۴۷	مفهوم پیشگیری از اعتیاد
۴۸	استراتژی‌های پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر
۵۳	روش‌های پیشگیری از مصرف مواد مخدر
۵۴	فعالیت‌های پیشگیری متمرکز بر آگاه‌سازی
۵۸	فعالیت‌های جایگزین به مثابه رویکردی بازدارنده
۶۱	راه‌کارهای پیشگیری از اعتیاد

۶۴	 اصول فرایند پیشگیری
۶۵	 نتیجه گیری
۶۷	 فصل سوم: عوارض
۷۰	 تعاریف
۷۱	 طبقه بندی تشخیصی
۷۲	 نخستین برخورد با مواد مخدر
۷۳	 عوارض و پیامدهای مصرف مواد بر سلامت جسمی و روانی
۷۵	 شناسایی عوارض ناشی از مصرف مواد مخدر در نوجوانان
۷۸	 تأثیر و عوارض مواد مخدر مختلف
۸۰	 علانم و نشانه های مصرف بیش از حد
۸۱	 آرام بخش ها
۸۴	 کوکائین
۹۳	 نتیجه گیری
۹۵	 فصل چهارم: درمان
۹۸	 تعاریف
۹۹	 اهداف درمان
۱۰۰	 مکانیزم عمل مواد افیونی
۱۰۱	 انواع درمان
۱۰۲	 داروهای آنتاگونیست
۱۰۴	 دارو درمانی برای وابستگان به کوکائین
۱۰۵	 به طور کلی درمان معتاد شامل دو مرحله است
۱۰۷	 گروه درمانی معتادان
۱۱۵	 مراحل بهبود اعتیاد به مواد مخدر

عناصر مؤثر در درمان نوجوانان و جوانان	۱۲۰
بایسته‌های درمان اعتیاد به موادمخدر	۱۲۱
نتیجه‌گیری	۱۲۴
فصل پنجم: ترک	۱۲۷
تعاریف	۱۳۰
وابستگی به مواد	۱۳۱
علائم ترک انواع مواد مخدر	۱۳۵
درمان نشانه‌های ترک	۱۴۳
نتیجه‌گیری	۱۴۶
فصل ششم: آسیب‌های اجتماعی (اعتیاد)	۱۴۹
تعریف	۱۵۲
فرآیند و مراحل اعتیاد	۱۵۳
علائم اعتیاد	۱۵۵
پیامدهای اعتیاد	۱۵۸
انواع پیشگیری	۱۵۹
نتیجه‌گیری	۱۶۱
فصل هفتم: علل ساختاری گرایش به اعتیاد	۱۶۳
تعریف	۱۶۶
زمینه‌های گرایش به اعتیاد	۱۶۷
اصولی‌ترین راه پیشگیری از اعتیاد و درمان معتادان	۱۷۰
پیامدهای ناشی از اعتیاد	۱۷۲
نتیجه‌گیری	۱۷۵
منابع و مأخذ	۱۷۷

پیشگفتار

سوء مصرف موادمخدر، یعنی استفاده نابجا و افراط گونه از خاصیت‌های آرام بخشی، تسکینی و تغییرات خلقی و رفتاری مواد مختلف موجود در طبیعت و یا ساخته‌ها و مصنوعات ترکیبی و با درجات خلوص متفاوت آزمایشگاهی هست که پیامدهای جسمی، روانی و رفتاری معمولاً زیانباری برای افراد و نیز احاد جامعه به همراه دارد. بی‌تردید و به تصدیق منطق، بسیاری از مسئولان و برنامه‌ریزان اجتماعی و انتظامی جوامع مختلف می‌بایست در صدد ایجاد راهکارهای اثربخش و کارآبرای پیشگیری از تمایل به رفتار سوء مصرف، کاهش شدت سوء مصرف فعلی تلاش‌های آرمانی به صفر رسانیدن آن برآیند. در این مسیر خطیر و مؤثر، واحدها و سازمان‌ها و موسسات تحقیقاتی و پژوهشی و اجرایی نیز موظف به همراهی و همکاری برای یکپارچه سازی فعالیت‌های پیشگیرانه و کاهنده در جهت سوء مصرف موادمخدر و روانگردان هستند.

مؤسسه جلوگیری از سوء مصرف موادمخدر و روانگردان نوین پویا به عنوان سازمانی که در قالب یک سازمان مردم نهاد (NGO) به طور تخصصی به انجام فعالیت‌های علمی، فرهنگی و اجتماعی در حوزه جلوگیری از اعتیاد و پیشگیری و کاهش آسیب‌های فردی و اجتماعی ناشی از سوء مصرف موادمخدر پرداخته، از سال ۱۳۹۰ اقدامات مفید و کارشناسانه‌ای را آغاز کرده است.

در این مؤسسه، جمعی از متخصصان، کارشناسان، صاحب‌نظران، علاقمندان و فعالان عرصه‌های علمی، اجتماعی و فرهنگی مسلط به مسایل حوزه‌های متفاوت و متنوع موادمخدر و روانگردان، گرد هم آمده‌اند تا جنبه‌های کاربردی و عملیاتی دانسته‌ها و آموخته‌های خود و همچنین چکیده‌های تخصصی

بهترین پژوهش‌های علمی و تجارب برتر جهانی را به زبانی ساده‌تر و در قالب‌های مختلف به تولید محتوا بپردازند و در جهت اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی اқشار مختلف جامعه در اختیار آنان قرار دهند.

یکی از مهمترین اهداف این مؤسسه ارائه اطلاعات مفید و کاربردی به خانواده‌ها، جوانان، نوجوانان و گروه‌های در معرض خطر یا آسیب‌پذیری است که احتمال گرفتاری آن‌ها در دام اعتیاد بیشتر و محتمل‌تر خواهد بود. از سوی دیگر، آگاهی والدین، مربیان، معلمان و کارشناسانی که بیشتر با گروه‌های مختلف سنی به ویژه گروه سنی نوجوان و جوان در ارتباط هستند برای شناخت و انجام اقدامات لازم در جهت پیشگیری از ایجاد گرایش به مصرف کنجکاوانه، تفریحی و یا حرفه‌ای موادمخدر و یا کاهش و توقف سوء رفتارهای مصرفی فعلی، از ضروری‌ترین مسائل است بنابراین مؤسسه نوین بویا با هدف و مخاطب قرار دادن این گروه‌های اصلی در امر جلوگیری سوء مصرف موادمخدر و روان گردان، جزوات و کتابچه‌های آموزشی مخصوص به منظور معرفی فرایند اعتیاد، علل و زمینه‌های ساختاری، شخصیتی و اجتماعی گرایش به سوء مصرف و آثار و عوارض آن، عوارض و همچنین راهکارهای مقابله با مصرف مواد مخدر و روان گردان را تهیه و تولید نموده است.

خوانندگان و مخاطبان محترم مجموعه تخصصی کاربردی مذکور با مطالعه کتابچه‌ها و نیز کتاب حاضر که بخشی از اطلاعات مرتبط با مراحل اصلی فرایند اعتیاد را در بردارد، می‌توانند به تسلط نسبی و مفیدی در خصوص موضوع اعتیاد و سوء مصرف موادمخدر و روان گردان رسیده و در مسیر رفتاری و تربیتی خود، قدرت تصمیم‌گیری و انتخاب رفتاری مناسبی حاصل نمایند. کتاب فرایند اعتیاد، به عنوان نخستین کتاب مؤسسه از مجموعه کتاب‌های

تجمیعی و کاربردی در حوزه اعتیاد و جلوگیری از سوء مصرف موادمخدر و روانگردان به محضر خوانندگان گرامی تقدیم می‌گردد و پیشنهاد می‌نمایم برای تکمیل اطلاعات و کسب آگاهی‌های مرتبط با حوزه مواد مخدر، به سایر مجموعه‌ها، کتابچه‌ها و کتاب‌های تهیه شده توسط مؤسسه نوین پویا مراجعه فرمایند.

برای پیشبرد اهداف اجتماعی و فرهنگی مؤسسه و نیز برای ارتقاء کمی و کیفی محصولات ارائه شده از سوی این مؤسسه، از کلیه متخصصان، کارشناسان و صاحب نظران عرصه پیشگیری و جلوگیری از سوء مصرف موادمخدر و روانگردان، دعوت می‌نمایم اطلاعات ارزشمند، تجارب و راهنمایی خود را از ما دریغ ننمایند و هرگونه پیشنهاد و انتقادی که به بهبود مطالب منجر می‌شوند را با ما در میان بگذارند.

جا دارد از تمام افرادی که با کمال لطف و با انگیزه بالا، خالصانه و به طور شبانه روزی، بی دریغ بویژه سرکار خانم الهام خادم خایانی مدیر اجرایی مؤسسه در تهیه و انتشار این کتاب کوشیدند تقدیر و تشکر نمایم.

مسئولین اجرایی و مدیریتی (به ترتیب حروف الفبا): علی آقاپور؛ حسن خسروی؛ لیلا عاملی رضایی؛ مهدی نصرزاده گروی؛ مهرناز نصریه.

گردآورندگان متون (به ترتیب حروف الفبا): حسین آبرومند؛ مریم رضایی؛ سعید شیرخانی؛ ندا یونس پور.

تیم کارشناس فنی و تخصصی (به ترتیب حروف الفبا): دکتر علی احتشامی؛ فرشته خوشوقت پاپکیاده، سعید شیرخانی؛ مهری کاکویی؛ فاطمه کاکویی دینکی؛ دکتر بهمن کدخدایی؛ سارا کیانی؛ دکتر محمد رضا نادرپور؛ مهرناز نصریه.